

SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Társaság, 1930-as évek első fele | *Company, first half of the 1930s*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80 x 65,5 cm

Jelezve jobbra fent | Signed above right : Schönberger A.

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft / 21 429 EUR

Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft

Estimate: 28 571 – 42 857 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

■ egykor Boros Zoltánné tulajdonában

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

■ Schönberger Armand festőművész kiállítása, Budapest,
A Múcsarnok Kamaraterme, 1958 (kat. sz. n. *Társaság*)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

■ András Edit: Schönberger Armand festőművész (1885-1974) munkássága, Ph. D. értekezés,
Budapest, MTA Művészettörténeti Kutató Intézete, 1997 (kat. 195.)

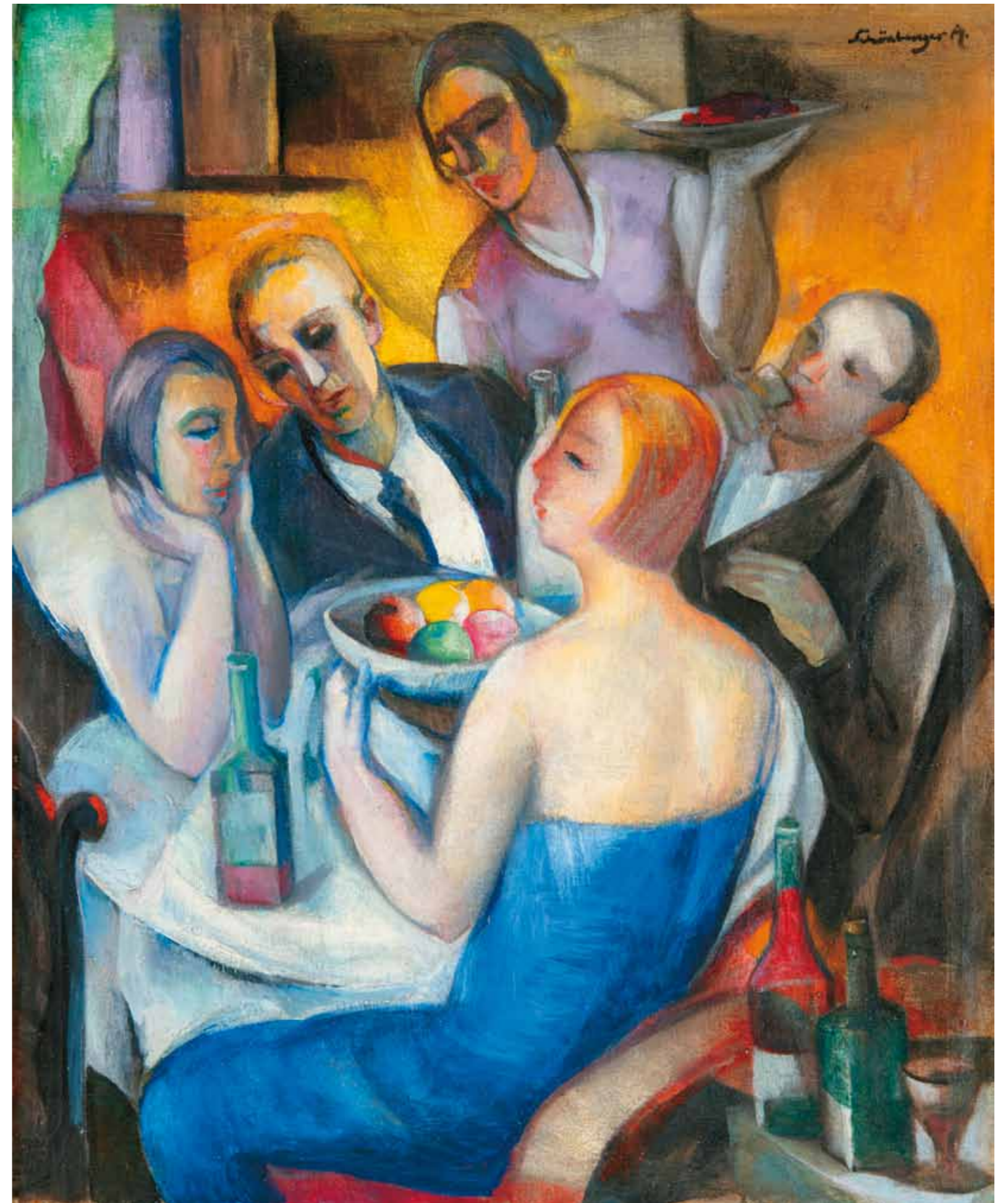
Schönberger

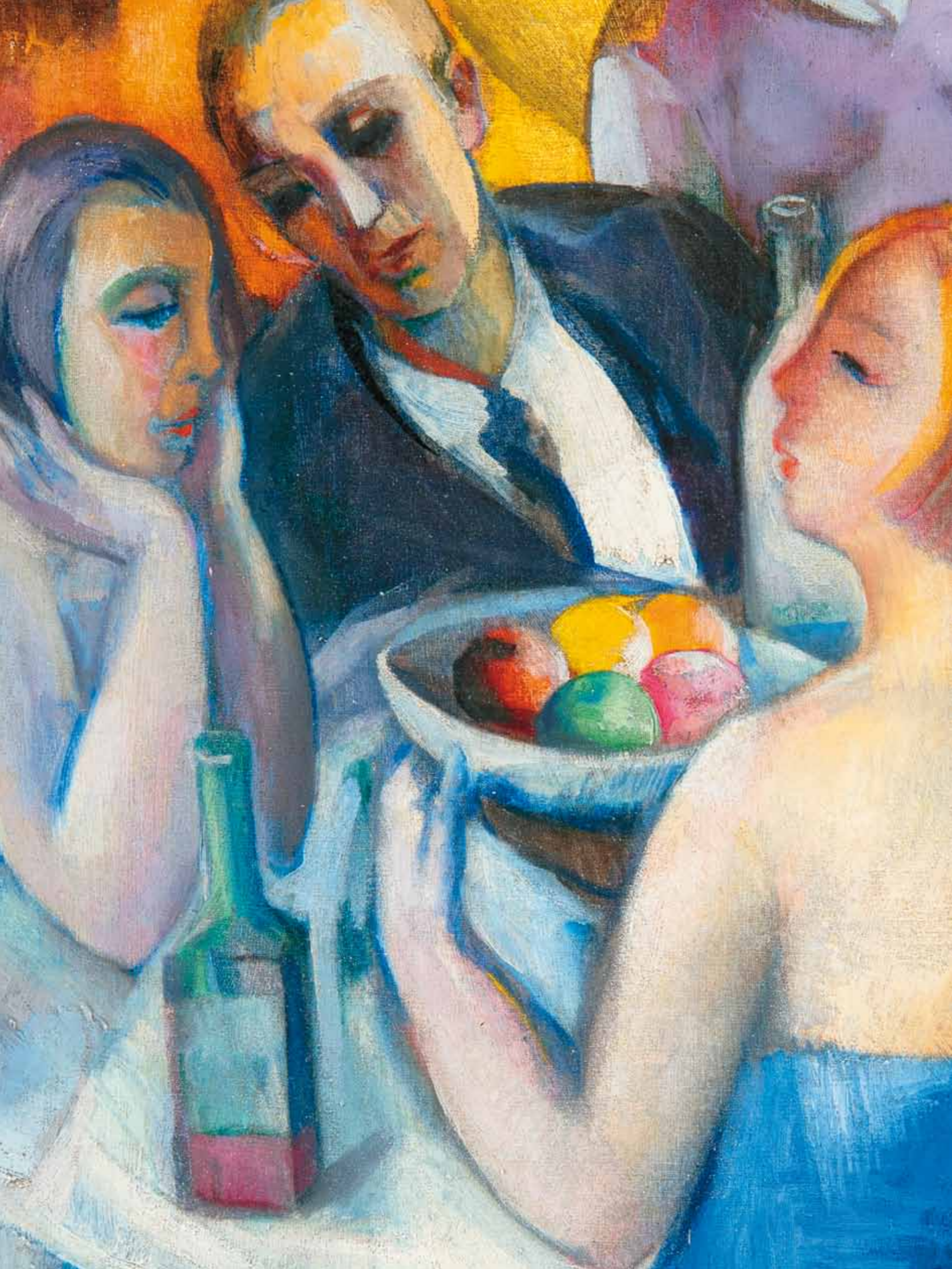
1. André Lhote: Tánc a bárban, 1920-as évek

2. Juan Gris: Férfi kávéházban, 1912
Philadelphia Museum of Art, Philadelphia

Schönberger Armand az 1920-as évek első felében fordult festői témákért a zenés kávéházak, mulatók és bárók világához. Az intimebb kétalakos kompozícióktól a megszámlálhatatlanul sok figurával zsigong tömegjelenetekig, valamilyen nagyvárosi zsánerképére a korábban megismert és készségi szinten elsajátított izmusok kavalkádja jellemző. A mulatozó, kártyázó vagy csupán beszélgető társaságok megformálásában kubista, futurista

és expresszionista stílusjegyek olvadnak egybe, a két háború közötti időszak vizuális kultúrájának minden területén jelenlévő art deco áramlatába. Az 1920-as években az addig ismert nagyvárosi létformát alapvetően változtatta meg a különféle mesterséges világítások, az egymást metsző és egymáson átvetülő neonreklámok világa. Addig ismeretlen fények és színek töltötték be a tereket, tömegtelen új ötletre inspirálva ezzel a művészeket. Mint azt Scheiber Hugó,

Kádár Béla és Schönberger Armand életműve is mutatja, az art deco egyfajta olvasztótégelyként fogadta be a megelőző két évtized összes festői stílusát és művészi modorát. Az egykor jazz modern style-ként is nevezett art deco másik fontos jellegzetessége, a különböző művészeti ágak közötti szoros kapcsolat megteremtése volt. A művészetek történetében talán csak a barokk korszakának uralkodói és fejedelmi udvaraiban került sor a zene, az irodalom és a

„A festőnek, ha érzékenyen fogta fel a jelenségeket, rezonálnia kell a világ mozgalmasságára. Az őszinte megnyilatkozás kényszere készíteti munkára.”
(Schönberger Armand)

3. Kádár Béla: Kávéházban, 1927

4. Italozás, 1924
Fotó: Fortepan

képzőművészetek olyan szoros kapcsolatára, mint a két világháború közötti Európában és Amerikában. Míg azonban a 17-18. században ez csak a kevés kiválasztott számára volt elérhető, addig a 20. századi társasági szórakozás megannyi formája már bárki számára nyitott lehetőséggé vált. A kávéház, a lokál, a kabaré, a varieté, a revü, a cirkusz és vadonatúj médium közvetítőjeként a filmszínház a társasági élet addig ismeretlenül szabad és demokratikus színtereivé váltak.

Schönberger két háború közötti festészetének egyik legjellegzetesebb témája tehát, a különböző intimebb vagy nyilvánosabb közösségi terekben zajló társasági élet megörökítése lett. A mindennapi élet részévé vált kávéházi időtöltés krónikásaként, a modern nagyvárosi életérzés egy jelentős szegmensének festőjeként, Schönberger borítékolhatóan biztos sikerre számíthatott. A most aukcióra kerülő *Társaság* című remeke, már a téma kiérlelt változata, mely az 1930-as évek elején született.

A körszaltka körül koncentrikusan elhelyezkedő női és férfi alakok az egyénítésnek éppen azon a fokán lettek ábrázolva, hogy a kávéházlátogató kortársak közül szinte bárki azonosulhatott a jelenettel és annak szereplőivel. A korabeli polgári otthontípusnak e képek modern és naprakész díszéül szolgálhattak. Schönberger e művei nem csupán a korszak jellegzetes dokumentumai, de a legjelentősebb közgyűjtemények és a legkitűnőbb magángyűjtemények kincseiként váltak a magyar kultúra szerves részévé.

RUM ATTILA